

Управління культури і туризму
Харківської обласної державної адміністрації
Харківський художній музей
Харківський науково-методичний центр охорони культурної спадщини
Етнографічний музей «Слобожанські скарби» імені Г. Хоткевича
Національного технічного університету «ХПІ»
Харківське дворянське зібрання

Культурна спадщина Слобожанщини

Число 39

Збірка наукових статей

Охорона культурної спадщини
і музейна справа

Культура і мистецтво

Етнографія, фольклористика,
діалектологія, літературне краєзнавство

Педагогіка

видавництво
курсор
наука техніка освіта
Харків - 2018

УДК. [001+2+008]: 001.12 (477.54 / 62)

ББК 63.3 (4УКР51)я43

*Друкується за рішенням засідання науково-методичної ради
Харківського художнього музею (протокол № 7 від 26.09.2018).*

Головний редактор:

Ю. І. Палкін, предводитель і герольдмейстер Харківського дворянського зібрання.

Заступник головного редактора:

С. А. Бахтіна, завідувача відділом пам'яток історії Харківського науково-методичного центру охорони культурної спадщини.

Відповідальний секретар:

В. Д. Путятін, провідний науковий співробітник відділу пам'яток історії Харківського науково-методичного центру охорони культурної спадщини.

П90 Культурна спадщина Слобожанщини:

збірка наукових статей. Число 39. –

Харків: Курсор, 2018. – 202 с., 96 іл.

До збірки включено доповіді учасників XXI Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання», яка проходила з нагоди Міжнародного дня пам'яток та визначних місць, Дня пам'яток історії і культури, в тому числі в режимі on-line, і була присвячена 140-річчю від дня народження академіка Федора Івановича Шміта (1877 – 1937 (1942) рр.), та XXII Міжнародної наукової конференції «Слобожанські читання», що пройшла з нагоди Міжнародного дня пам'яток та визначних місць, Дня пам'яток історії і культури і присвячена 170-річчю з дня народження Єфименко Олександр Яківич (1848 – 1918), українського історика, етнографа. У доповідях розглянуті питання охорони культурної спадщини і музейної справи, культури і мистецтва, етнографії, фольклористики та педагогіки.

Фото на обкладинці:

будинок театру «Муссури», м. Харків, вул. Благовіщенська, 28.

Будинок був збудований у 1908 р. у стилі модерн архітектором Б. М. Корнеєнко.

На початку XX ст. цей будинок був найбільшим театром-цирком у світі, розрахований на 5750 глядачів. Тут виступав композитор С. В. Рахманінов, давав концерт Л. Собінов та співак А. Вьяльцева. У 1912 році цирк перебудовано під театр «Нова опера». Новий директор Д. Южин. Сезон 1912 р. відкрився постановою опери Д. Верді «Аїда».

6 – 10 березня 1919 р. тут відбувся III Всеукраїнський з'їзд Рад. Українська Соціалістична Радянська Республіка була проголошена самостійною незалежною державою. На з'їзді була затверджена перша Конституція УРСР.

У 1922 – 1928 рр. в колишньому театрі Муссури працювали: труппа режисера М. М. Синельникова, Український народний театр Л. Сабініна та І. Юхимовича, Український державний радянський театр на основі студії Я. Мамонтова; Український державний побутовий театр під керівництвом Г. Вольгаєвта.

З 1929 по 1987 р. у вщещеказаній будівлі працював Театр музичної комедії. Тут виступали талановиті актори і режисери «Березіля». Перший театральний сезон розпочав 1 листопада 1929 року прем'єрою «осучасненої» оперети Жака Оффенбаха «Орфей у пеклі». Його відкриття урочисто відзначилося як велика перемога українізаційного курсу в державному масштабі. Лідерами нового колективу стали учні українського режисера-реформатора Леся Курбаса – Борис Балабан (художній керівник), Януарій Бортник (режисер), Богдан Крижанівський (головний диригент) та письменник Остап Вишня і композитор та диригент Олексій Рябов, актори Ф. Радчук, Д. Васильчиков, В. Новосельська, Л. Павлусенко та інші. На сцені цього театру протягом XX ст. виступали: Фьодір Шаляпін, Володимир Маяковський, композитор А. К. Глазунов, Марк Бернес, Татьяна Шмига, Георг Отс, Андрій Миронов, Алла Пузачова, Михайло Водяний, Валерія Радулеску, Ванда Полянська, Микола Сліченко, Світлана Варгузова, Юрій Веденєєв, Герард Васильєв, Владимир Висоцький, Михайло Боярський, Лев Лещенко. Від 1911 до 1989 рр. – до моменту відкриття нової будівлі ХАТОБУ по вул. Сумський – було найбільшою театральною спорудою міста.

УДК. [001+2+008]: 001.12 (477.54 / 62)

ББК 63.3 (4УКР51)я43

За добір інформації і достовірність фактів, цитат, статистичних даних, імен власних і географічних відповідальність несуть автори статей. Матеріали, що публікуються, можуть не відбивати точку зору редакційної колегії і видавництва.

© Автори, тексти, 2018

© Курсор, макет, 2018

© Курсор, обкладинка, 2018